

JUHO SAARI

**IHMISIÄ
YHTEISKUNNAN
PORTAILLA**

ERiarvoisuus
statusyhteiskunnassa

Gardeamus

Copyright © 2025 Tekijä & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Jussi Jääskeläinen

KL 30.1 • UDK 316

ISBN 978-952-345-311-1

Painopaikka: Printon Trükikoda, Tallinna 2025

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	13
Kova sosiaalinen tosiasia.....	14
Tutkimusasetelma	17
Taustat.....	27
Rajaukset	31
Teoksen rakenne.....	34
2 SOSIAALINEN STATUS	36
Max Weberin perintö.....	36
Statussulkeumat ja -arvostukset	38
Uusi taloussosiologia.....	40
Statusmekanismit.....	44
Statuskentät	46
Statuskerrostumat	48
Statuslammikot.....	51
Teorialla on merkitystä	55
3 SOSIAALINEN ERIARVOISUUS	56
Statuseriarvoisuus	56
Statusmittari.....	58
Määrällistetty yhteiskunta	63
Statusmittarin potentiaaliset puutteet.....	66
Aineistot	69
Statusjakauma	73
Vertaileva näkökulma	78
Statusniukkuus ja -yksinäisyys	82
Sosiaalisella eriarvoisuudella on merkitystä	87

4 SUOMALAISEN YHTEISKUNNAN TILANNEKUVA	88
Yhteiskunta sumulamppujen valossa	88
Menestyvä yhteiskunta	92
Kolmoismuutoksen yhteiskunta	98
Huolestunut yhteiskunta	104
Sumulampuilla on merkitystä	110
5 ERIARVOINEN YHTEISKUNTA	112
Koventuva markkinayhteiskunta?	112
Uusliberaali käsikirjoitus	114
Yhteiskunnan polarisoituminen	121
Yhteiskunnan vakaus	125
Tunnustaminen ja näkyväksi tuleminen	131
Pääomat ja sosiaalinen status	137
Sosiaalisella statuksella on merkitystä	144
6 ONNELLISTEN YHTEISKUNTA	146
Elämänlaatu ja sosiaalinen status	146
Kuormitettu yhteiskunta	153
Kolhukimmoisuus	157
Kolhuista selviytyminen	161
Masentuneiden yhteiskunta	171
Elämänlaadulla on merkitystä	175
7 IKKUNOITA YHTEISKUNTAAN	176
Statusikkunat	176
Kuinka eriarvoinen Suomi on?	182
Ovatko suomalaiset samassa veneessä?	187
Ajetaanko suomalaista hyvinvointivaltiota alas?	191
Onko suomalaisessa yhteiskunnassa jännitteitä?	194
Statusikkunoilla on merkitystä	199

8 ARVOSTUS TYÖELÄMÄSSÄ	200
Arvostuksen tutkimus	200
Arvostuskonsensus ja -jakauma	203
Arvostusytimet	207
Luokka ja arvostus	211
Terveysalan ammattien arvostus	213
Duunarien arvostus	216
Duunarien sosiaalinen status	221
Arvostuksella on merkitystä	229
9 HAAVOITTUNUT YHTEISKUNTA	231
Sosiaalinen puute	231
Statusköyhyys	235
Muukalaisten yhteiskunta	237
Huono-osaisuuden notkelmat	242
Kohtuullinen yhteiskunta	250
Statusköyhyydellä on merkitystä	255
10 PYSTYYN HAUKUTTUJEN YHTEISKUNTA	257
Tunneallot	257
Sosiaaliset hyökkäykset	262
Ihmisroskayhteiskunta	265
Arvosteltu yhteiskunta	270
Ahdistettu yhteiskunta	276
Kohtaamisia katutason byrokratian kanssa	282
Statusarvostelulla on merkitystä	285
11 LÄHITULEVAISUUDEN YHTEISKUNTA	287
Oikein tutkittu yhteiskunta?	287
Menestyvän yhteiskunnan statusjakaumat	291
Yhteiskunnan syväkertomukset	294

Statuspolitiikan yhteiskunta	297
Mahdollinen yhteiskunta	300
Rationalisoituva yhteiskunta	304
Omapääoman yhteiskunta	309
Lähtulevaisuudella on merkitystä	312
12 YHTEISKUNNAN PORTAILLA ON MERKITYSTÄ	313
LIITE: AINEISTOT	315
VIITTEET	318
KIRJALLISUUS	336
KIRJOITTAJA	357